

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Warszawie

LWA –4101-026-03/2013

P/13/189

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Warszawie

ul. Filtrowa 57, 02-056 Warszawa

T +48 22 444 57 72, F +48 22 444 57 62

lwa@nik.gov.pl

Adres korespondencyjny: Skr. poczt. P-14, 00-950 Warszawa 1

I. Dane identyfikacyjne kontroli

<i>Numer i tytuł kontroli</i>	P/13/189 – Lokalizacja i budowa lądowych farm wiatrowych.
<i>Jednostka przeprowadzająca kontrolę</i>	Najwyższa Izba Kontroli – Delegatura w Warszawie
<i>Kontroler</i>	Stanisław Fortuna, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr 87701 z 25 września 2013 r. (dowód: akta kontroli str. 1-2)
<i>Jednostka kontrolowana</i>	Urząd Miasta i Gminy w Iłży, ul. Rynek 11, kod 27-100. ¹
<i>Kierownik jednostki kontrolowanej</i>	Andrzej Moskwa – Burmistrz Miasta i Gminy w Iłży ² . (dowód: akta kontroli str. 3-8)

II. Ocena kontrolowanej działalności

Ocena ogólna

Uzasadnienie oceny ogólnej

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie, mimo stwierdzonych nieprawidłowości³ działania Burmistrza Iłży w zbadanym zakresie.

NIK pozytywnie ocenia działania Burmistrza Miasta i Gminy w Iłży w zakresie:

- realizacji procedur dotyczących oceny oddziaływania na środowisko budowy farmy wiatrowej. Sporządzone w trakcie postępowania administracyjnego dokumenty pn. „Raporty oddziaływania na środowisko ...” oraz sporządzone na tej podstawie oceny i decyzje o uwarunkowaniach środowiskowych, uwzględniały pozytywne opinie właściwych organów tj. Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego⁴ w Radomiu, oraz Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska⁵ w Warszawie, a także uwzględniały odpowiednie zabezpieczenie społeczności lokalnej przed uciążliwościami związanymi z funkcjonowaniem elektrowni wiatrowych.
- w procesie planowania przestrzennego i w postępowaniu administracyjnym mającym na celu wydawanie decyzji o lokalizacji farmy wiatrowej uwzględniano opinie społeczności lokalnej.

Nieprawidłowości polegały na wydaniu przez Burmistrza Iłży w latach 2012 i 2013 – 17 decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu pomimo braku przesłanki określonej w art. 61 ust. 1 pkt 4 ustawy dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym⁶, i nieuzyskaniu wbrew obowiązкови określönemu w art. 7 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych⁷ zgody Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi na przeznaczenie na cele nierolnicze gruntów stanowiących użytki rolne klas I – III.

¹ Dalej: „Gmina” lub „UMiG” w Iłży.

² Dalej: „Burmistrz Miasta i Gminy w Iłży lub burmistrz Iłży”.

³ Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna.

⁴ Dalej: „PPIS”

⁵ Dalej: „RDOŚ”

⁶ Dz. U. z 2012 r. Nr 647 ze zm.

⁷ Dz. U. z 2013 r. poz. 1205

Stwierdzono również przyjmowanie darowizn od przyszłych inwestorów, co może wskazywać na ich uprzywilejowaną pozycję w postępowaniu administracyjnym prowadzonym przez Gminę w zakresie wydania decyzji związanych z budową farm wiatrowych.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego.

Kontrolą objęto lata 2009 – 2013 (do czasu zakończenia kontroli).

W latach 2009 – 2013 Burmistrz Iłży prowadził postępowanie administracyjne dotyczące budowy na terenie Gminy Iłża (w miejscowościach: Pakosław, Seredzice, Kolonia Seredzice, Starosiedlice i Krzyżanowice) farmy wiatrowej obejmującej (według założeń projektowych) 61 elektrowni wiatrowych (EW) o łącznej mocy 148,5 MW.

Wg. stanu na 13 grudnia 2013 r. (data zakończenia kontroli NIK), Burmistrz Iłży wydał dla dwóch inwestorów 28 decyzji o ustalających warunki zabudowy i zagospodarowania terenów⁸ pod budowę 42 EW o łącznej mocy 88 MW w tym:

- dla firmy „MOLEN – WIND II” Sp. z o. o. ul. Warszawie ul. Młynarska 15,⁹ – 21 decyzji WZiZT ustalających warunki dla budowy 35 EW (2 MW każda) o łącznej mocy 70 MW,
- dla firmy „HORYZONTY M.K.” Sp. z o.o. al. 3-go Maja 5 w Warszawie¹⁰ – 7 decyzji WZiZT ustalających warunki dla budowy 7 EW (3 EW o mocy 2 MW każda i 4 EW o mocy 3 MW każda) o łącznej mocy 18 MW.

(dowód: akta kontroli str. 691-700)

1. Działania organów Miasta i Gminy w Iłży w zakresie tworzenia i dokonywania zmian w dokumentach planistycznych w obszarze zagospodarowania przestrzennego gminy w związku z budową farm wiatrowych.

1.1. Studium uwarunkowania i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Iłża.

Opis stanu
faktycznego

Rada Miejska nie uchwaliła miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego¹¹, dla Miasta i Gminy Iłża.

W studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego¹² przyjętego uchwałą Rady Miejskiej w Iłży nr VII/60/2000 z 6 grudnia 2000 r. - nie przewidywano lokalizacji elektrowni wiatrowych na terenie gminy.

W 2010 r. na podstawie uchwały nr LXI/318/10 Rada Miejska w Iłży podjęła decyzję o przystąpieniu do zmiany obowiązującego studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego,

(dowód: akta kontroli str. 9-10)

Zgodnie z art. 11 pkt 12 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym Burmistrz Iłży przedstawił Radzie Gminy do uchwalenia projekt studium z listą nieuwzględnionych uwag, o których mowa w art. 11 pkt 11 ustawy. Uwzględniając zgłoszone uwagi i wnioski Rada Miejska w Iłży 21 marca 2013 r. uchwaliła zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta i Gminy¹³, w których nie ujęto lokalizacji elektrowni wiatrowych.

(dowód: akta kontroli str. 15 - 39)

⁸ Dalej: „WZiZT”

⁹ Dalej : spółka „MOLEN-WIND II”

¹⁰ Dalej: spółka „HORYZONTY M.K.”

¹¹ Dalej: „mpzp”

¹² Dalej: „studium”

¹³ Uchwał nr XXXVI/187/13

Wojewoda Mazowiecki, w trybie realizowanego nadzoru prawnego nie wniósł zastrzeżeń do treści uchwały

(dowód: akta kontroli str. 40)

1.2. Strategiczna ocena oddziaływania na środowisko.

Na podstawie art. 46 pkt 1 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko.¹⁴ Burmistrz Iłży w ramach prac związanych ze zmianą studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy, przeprowadził strategiczną ocenę oddziaływania na środowisko.

(dowód: akta kontroli str. 117 do 156)

Ocena oddziaływania na środowisko zawiera wszystkie elementy określone w art. 51 ust. 2 ww. ustawy.

(dowód: akta kontroli str. 119, 120, 141, 142)

W I wersji ww. opracowania dokonano podziału terenu Miasta i Gminy w Iłży na cztery odrębne strefy tj.:

- Strefa A – strefa ograniczonej urbanizacji,
- Strefa B – strefa rozwoju rolnictwa,
- Strefa A – strefa zintensyfikowanej urbanizacji,
- Strefa A – obszar miasta Iłża.

W punkcie 1.5 prognozy pn. „Streszczenie w języku niespecjalistycznym” zapisano cyt. „... Zarówno w strefie A i B przewiduje się możliwość lokalizacji odnawialnych źródeł energii (farmy wiatrowe). Tereny te należy wyznaczyć na obszarach użytków rolnych pod warunkiem, że nie spowodują one znacząco negatywnych oddziaływań na środowisko. ...”.

(dowód: akta kontroli str. 121, 123 i 130)

W ostatecznej wersji ww. prognozy, stanowiącej integralną część studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Iłża, przyjętego uchwałą Rady Miejskiej w Iłży nr XXXVII/187/13 z 21 marca 2013 r., nie uwzględniono lokalizacji inwestycji polegającej na budowie farmy wiatrowej.

(dowód: akta kontroli str. 139 - 156)

Ostateczna wersja prognozy, uzgodniona została z RDOŚ i PPIS.

(dowód: akta kontroli str. 718-727)

1.3. Finansowanie prac związanych ze zmianą studium uwarunkowania i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Iłża.

W budżecie Miasta i Gminy uchwalonym na 2010 r. nie przewidywano wydatków na sfinansowanie zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta i Gminy Iłża.

Na podstawie uchwały Rady Miejskiej Nr LXI/316/10 z 28 lipca 2010 r. dokonano zmiany w budżecie Miasta i Gminy zwiększając plan wydatków na ten cel do 50 tys. zł

(dowód: akta kontroli str. 44-48)

Rada Miejska uchwałą Nr LXVI/333/10 z 11 października 2010 r. dokonała kolejnej zmiany zwiększając plan dochodów i wydatków budżetu Miasta i Gminy w kwocie 135 tys. zł środkami z darowizn. Środki te przeznaczono na zwiększenie wydatków związanych z remontami dróg gminnych. Ponadto dokonano przeniesień, w wyniku, których zmniejszono wydatki zaplanowane na budowę dróg gminnych o 374,2 tys. zł, zwiększając wydatki na remont dróg gminnych o 294,2 tys. zł. Pozostałą kwotę tj. 80 tys. zł przeznaczono na zwiększenie wydatków na sfinansowanie zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta i Gminy Iłża. Łącznie w lipcu i październiku 2010 r. wydatki na sfinansowanie zmian studium zwiększono o 130 tys. zł.

(dowód: akta kontroli str. 49-52)

¹⁴ Dz. U. z 2013 r. poz. 1235 ze zm. dalej „ustawa o udostępnianiu informacji”

Na podstawie umowy z 3 września 2010 r. podmiot prowadzący działalność gospodarczą¹⁵ zobowiązał się do przekazania na rzecz Miasta i Gminy w Iłży – darowizny w kwocie 120 tys. zł. Wg. § 2 ww. umowy darowiznę przeznaczono na realizację jednego lub więcej zadań polegających na zaspokojeniu zbiorowych potrzeb wspólnoty samorządowej Gminy Iłża z zakresu:

- a) pomocy społecznej, w tym pomocy rodzinom i osobom w trudnej sytuacji życiowej oraz wyrównania szans tych rodzin i osób,
- b) ochrony i promocji zdrowia,
- c) działania na rzecz osób niepełnosprawnych,
- d) działalności wspomagającej rozwój gospodarczy, w tym rozwój przedsiębiorczości,
- e) działalności wspomagającej rozwój wspólnot i społeczności lokalnych,
- f) nauki, edukacji, oświaty i wychowania,
- g) krajoznawstwa oraz wypoczynku dzieci i młodzieży,
- h) kultury,
- i) upowszechniania kultury fizycznej i sportu,
- j) porządku i bezpieczeństwa publicznego oraz przeciwdziałania patologiom społecznym.

(dowód: akta kontroli str. 41)

W dniu 21 września 2010 r. Burmistrz Miasta i Gminy w Iłży zawarł podobną umowę z innym podmiotem prowadzącym działalność gospodarczą¹⁶, na podstawie, której darczyńca zobowiązał się przekazać na rzecz Gminy darowiznę w kwocie 15 tys. zł.

(dowód: akta kontroli str. 42)

Darowizna w kwocie 120 tys. zł wpłynęła na rachunek budżetu Miasta i Gminy 28 września 2010 r., a 15 tys. zł wpłynęło 7 października 2010 r.

(dowód: akta kontroli str. 43)

Burmistrz Iłży wyjaśniając przyczyny wprowadzenia zmian w uchwale budżetowej na 2010 r., polegających na zwiększeniu planu wydatków o kwotę 130 tys. zł przeznaczonych na finansowanie zmian studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta i Gminy Iłża stwierdził, że w październiku 2010 r. przystąpiono do przygotowania postępowania o udzielenie zamówienia publicznego celem sporządzenia zmian studium. Ustalenie wartości szacunkowej zamówienia nastąpiło w oparciu o rozeznanie cenowe, na podstawie, którego przyjęto wartość szacunkową zamówienia na kwotę 120 – 130 tys. zł. Zmiana miała na celu zabezpieczenie środków w budżecie pod przyszłe zobowiązania.

(dowód: akta kontroli str. 704)

W uchwałach budżetowych na lata 2011¹⁷, 2012¹⁸ i 2013 r. ¹⁹ – środki na sfinansowanie wydatków związanych z opracowaniem zmian studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta i Gminy Iłża ujęto odpowiednio w kwotach:

- w 2011 r. – 150 tys. zł,
- w 2012 r. – 50 tys. zł,
- w 2013 r. – 20 tys. zł.

(dowód: akta kontroli str. 56, 69, 81)

W wyniku przetargu nieograniczonego przeprowadzonego w dniu 5 stycznia 2011 r., Burmistrz Miasta i Gminy w Iłży na podstawie umowy nr IPG 1/2011 z dnia 18 stycznia 2011 r. zlecił wykonanie prac polegających na sporządzeniu zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta i Gminy Iłża.

(dowód: akta kontroli str. 94-102)

¹⁵ spółka „MOLEN – WIND”

¹⁶ spółka „HORYZONTY M.K.”

¹⁷ uchwała Rady Miejskiej w Iłży nr VI/19/11 z 28 stycznia 2011 r.

¹⁸ uchwała Rady Miejskiej w Iłży nr XX/86/11 z 19 grudnia 2011 r.

¹⁹ uchwała Rady Miejskiej w Iłży nr XXXII/153/12 z 17 grudnia 2012 r.

Termin wykonania przedmiotu umowy określono (ostatecznie) na 31 grudnia 2013 r., a wynagrodzenie za wykonanie zadania wyniosło 148,8 tys. zł (brutto) (netto – 121 tys. zł).

(dowód: akta kontroli str. 96 i 97 i 103 - 108)

W 2011 – 2013 r. Miasto i Gmina w Iłży – w związku z opracowaniem zmian studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego poniosła zgodnie z podpisaną umową wydatki w kwocie 148,8 tys. zł.

(dowód: akta kontroli str. 109-116 i 728-732)

Ustalono
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Uwagi dotyczące
badanej działalności

Uwaga NIK dotyczy przyjęcia od przyszłych inwestorów, którzy dokonali na rzecz Gminy darowizn w kwocie 135 tys. zł na finansowanie zmian studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Iłża, co może wskazywać na uprzywilejowaną pozycję tych podmiotów w postępowaniu administracyjnym, zakończonym wydaniem decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu przeznaczonego pod budowę farmy wiatrowej.

Z ustaleń kontroli wynika, że Burmistrz Iłży przyjmując darowiznę posiadał wiedzę, że darczyńcy zamierzają inwestować na terenie gminy.

W trakcie obrad Rady Miejskiej w Iłży przeprowadzonych w dniu 28 lipca 2010 r. – Burmistrz oświadczył, że w trakcie rozmów prowadzonych z firmami, zamierzającymi budować elektrownie wiatrowe na terenie Gminy, otrzymał zapewnienie, że ww. firmy zamierzają pokryć koszty związane z opracowaniem zmian do studium w kwocie około 120 tys. zł.

(dowód: akta kontroli str. 12)

Burmistrz Iłży wyjaśnił, że w umowach darowizny zostały określone przez darczyńców cele, które są zgodne z zadaniami gminy określonymi w art. 7 ustawy o samorządzie gminnym. Przyjęcie i rozliczenie środków z darowizn nastąpiło w sposób jawny i zgodny z prawem, i nie wpłynęło na przeprowadzenie postępowań administracyjnych związanych z realizacją inwestycji.

(dowód: akta kontroli str. 703)

Ocena częściowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie²⁰ działania Burmistrza Miasta i Gminy w Iłży w zakresie tworzenia i dokonywania zmian w dokumentach planistycznych w obszarze zagospodarowania przestrzennego gminy oraz prac związanych z przeprowadzeniem strategicznej oceny oddziaływania na środowisko. Zwraca jednak uwagę, iż przyjmowanie darowizn od przyszłych inwestorów wskazuje na możliwość ich uprzywilejowanej pozycji w postępowaniu administracyjnym prowadzonym przez Gminę.

2. Działania organów Miasta i Gminy w Iłży w zakresie przestrzegania przepisów o ochronie środowiska i ochronie zdrowia ludzi i zwierząt

Opis stanu
faktycznego

W latach 2009 – 2013 – Burmistrz Miasta i Gminy w Iłży prowadził cztery postępowania administracyjne w sprawach wydania decyzji o uwarunkowaniach środowiskowych dotyczących budowy farmy wiatrowej w miejscowościach: Pakosław, Seredzice, Kolonia Seredzice, Starosiedlice i Krzyżanowice gm. Iłża, tj.:

– dwa postępowania na wniosek firmy „MOLEN-WIND II” o wydanie ww. decyzji dla przedsięwzięcia polegającego na wybudowaniu:

- 36 elektrowni wiatrowych o łącznej mocy 78 MW,
- 15 elektrowni wiatrowych o łącznej mocy 52,5 MW

(dowód: akta kontroli str. 157-209, 319-371)

²⁰ Najwyższa Izba Kontroli 3-stopniową skalę ocen częściowych dotyczących działalności w badanym obszarze: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna.

- dwa postępowania na wniosek firmy „HORYZONTY M.K.” o wydanie ww. decyzji dla przedsięwzięcia polegającego na wybudowaniu:
 - 5 elektrowni wiatrowych o łącznej mocy 13 MW,
 - 2 elektrowni wiatrowych o łącznej mocy 5 MW.

(dowód: akta kontroli str. 210-304)

Trzy postępowania przeprowadzono w 2012 r. Do zakończenia kontroli NIK nadal prowadzono postępowanie administracyjne rozpoczęte w kwietniu 2013 r., które dotyczyło wybudowania przez firmę „MOLEN-WIND II” farmy wiatrowej o mocy 52,5 MW.

(dowód: akta kontroli str. 319-371)

Do wniosków o wydanie decyzji o uwarunkowaniach środowiskowych ww. inwestorzy dołączali dokumenty wymagane art. 74 ustawy o udostępnieniu informacji, w tym:

- karty informacyjne przedsięwzięcia,
- kopie map ewidencyjnych obejmujące grunty przewidziane pod lokalizację inwestycji oraz tereny sąsiadujące,
- wypisy z rejestru gruntów.

(dowód: akta kontroli str. 157-176, 210, 319-341)

We wszystkich ww. postępowaniach, Burmistrz Iłży – w postanowieniach wydanych po przeprowadzeniu konsultacji z RDOŚ w Warszawie i PPIS w Radomiu, orzekał o konieczności przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko w odniesieniu do ww. przedsięwzięć inwestycyjnych, oraz o konieczności opracowania raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko.

(dowód: akta kontroli str. 158-175, 343-362)

Raporty o oddziaływaniu ww. przedsięwzięć inwestycyjnych na środowisko, sporządzone przez inwestorów – zawierały elementy wymagane art. 66 ust. 1 z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji, a w szczególności:

- a) opis planowanego przedsięwzięcia,
- b) opis elementów przyrodniczych środowiska objętych zakresem przewidywanego oddziaływania planowanego przedsięwzięcia na środowisko,
- c) opis istniejących w sąsiedztwie lub w bezpośrednim zasięgu oddziaływania planowanego przedsięwzięcia zabytków chronionych na podstawie przepisów o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami;
- d) opis przewidywanych skutków dla środowiska w przypadku niepodejmowania przedsięwzięcia;
- e) opis analizowanych wariantów, w tym:
 - wariantu proponowanego przez wnioskodawcę oraz racjonalnego wariantu alternatywnego,
 - wariantu najkorzystniejszego dla środowiska wraz z uzasadnieniem ich wyboru;
- f) określenie przewidywanego oddziaływania na środowisko analizowanych wariantów,
- g) uzasadnienie proponowanego przez wnioskodawcę wariantu, ze wskazaniem jego oddziaływania na środowisko,
- h) opis metod prognozowania zastosowanych przez wnioskodawcę oraz opis przewidywanych znaczących oddziaływań planowanego przedsięwzięcia na środowisko,
- i) opis przewidywanych działań mających na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, w szczególności na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru;
- j) wskazanie, czy dla planowanego przedsięwzięcia jest konieczne ustanowienie obszaru ograniczonego użytkowania w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. - Prawo ochrony środowiska,
- k) przedstawienie zagadnień w formie graficznej i kartograficznej,

- l) analizę możliwych konfliktów społecznych związanych z planowanym przedsięwzięciem;
- m) przedstawienie propozycji monitoringu oddziaływania planowanego przedsięwzięcia na etapie jego budowy i eksploatacji lub użytkowania,
- n) wskazanie trudności wynikających z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy, jakie napotkano, opracowując raport;
- o) streszczenie w języku niespecjalistycznym informacji zawartych w raporcie, w odniesieniu do każdego elementu raportu.

(dowód: akta kontroli str. 176-194, 222-245, 275-291)

Trzy decyzje o środowiskowych uwarunkowaniach wydane przez Burmistrza Iłży dla przedsięwzięcia polegającego na wybudowaniu: 38 elektrowni wiatrowych o łącznej mocy 78 MW (inwestor – firma „MOLEN-WIND II”), 5 elektrowni wiatrowych o łącznej mocy 13 MW i 2 elektrowni o łącznej mocy 5 MW (inwestor – firmę „HORYZONTY M.K.”)²¹ – zawierały elementy określone w art. 107 § 1 kpa, w tym: oznaczenie organu administracji, daty ich wydania, oznaczenie stron, powołanie podstaw prawnych, rozstrzygnięcie, uzasadnienie faktyczne i prawne, pouczenie o trybie przysługującego odwołania oraz podpisy osób wydających decyzję.

(dowód: akta kontroli str. 195-209, 254-263, 296-304)

W okresie objętym kontrolą do Burmistrza Iłży nie wpłynęły żadne skargi dotyczące kontrolowanej działalności. W Urzędzie Miasta i Gminy w Iłży w tym okresie nie przeprowadzono żadnych kontroli w zakresie przestrzegania przepisów o ochronie środowiska i ochronie zdrowia ludzi i zwierząt, w odniesieniu do działań Urzędu podejmowanych w postępowaniu o udzielenie ww. decyzji o uwarunkowaniach środowiskowych.

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność w badanym obszarze.

3. Zachowanie procedur dotyczących wydawania decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenów przeznaczonych pod budowę farmy wiatrowej.

Opis stanu
faktycznego

W planie zagospodarowania przestrzennego Gminy Iłża, który zgodnie z art. 88 ust. 3 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym – utracił moc z dniem 1 stycznia 2004 r., nie uzyskano zgody Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi na zmianę przeznaczenia gruntów rolnych na cele nierolnicze.

(dowód: akta kontroli str. 593)

Burmistrz podejmując decyzję o lokalizacji inwestycji polegającej na budowie farmy wiatrowej na terenie Gminy Iłża, w wyniku postępowania administracyjnego podjętego na podstawie art. 60 ust. 1 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, wyznaczył tereny pod realizację inwestycji w trybie decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu.

W latach 2012 – 2013 Burmistrz Iłży wydał dla dwóch inwestorów – 28 decyzji WZiZT, z czego dla firmy „MOLEN-WIND II” – 21 decyzji, a dla firmy „HORYZONTY M.K.” – 7 decyzji.

(dowód: akta kontroli str. 372-593 i str. 691-700)

W trakcie postępowania prowadzonego w sprawie wydania ww. decyzji, Burmistrz Iłży działając na podstawie art. 53 ust. 4 pkt 6 oraz art. 64 ust. 1 ustawy o planowaniu

²¹ Decyzje nr: RGN.7670.11.32.2011 z 9.09.2011 r., RGN.6220.15.13.2011 z 29.12.2011 r., RGN.6220.16.13.2011 z 29.12.2011 r.,

i zagospodarowaniu przestrzennym, wystąpił do Starosty Radomskiego z wnioskami o uzgodnienie projektów wydanych decyzji.

(dowód: akta kontroli str. 594-690)

W 28 decyzjach WZiZT, wydanych na wniosek inwestorów w latach 2012 – 2013 Burmistrz Iłży określił warunki zabudowy dla terenów przeznaczonych pod budowę 42 elektrowni wiatrowych. Spośród ww. decyzji, w 17 przypadkach Burmistrz określił warunki zabudowy dla działek, w których udział gruntów rolnych klasy I – III przekraczał 0,5 ha.

(dowód: akta kontroli str. 177-204, 226-263, 277-305)

Spośród ww. 28 decyzji – w odniesieniu do 6 decyzji (21,4 %) – Stowarzyszenie „Lepsze jutro”²² działające na terenie Gminy Iłża złożyło wniosek do Samorządowego Kolegium Odwoławczego (SKO) w Radomiu o stwierdzenie nieważności ww. decyzji w trybie art. 156 § 1 pkt. 2 kpa i dopuszczenie Stowarzyszenia do udziału w postępowaniu administracyjnym w sprawie stwierdzenia nieważności ww. decyzji. SKO oddaliło skargi, na co Stowarzyszenia złożyło odwołanie do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego (WSA) w Warszawie. WSA po rozpatrzeniu ww. spraw – oddalił skargi Stowarzyszenia utrzymując w mocy orzeczenia SKO.

(dowód: akta kontroli str. 373-403, 424-476)

Na podstawie decyzji WZiZT nr IGP.6730.39.2012.AC z 14 maja 2012 r. Burmistrz Iłży określił warunki zagospodarowania i zabudowy terenu dla inwestycji polegającej na budowie dwóch elektrowni wiatrowych o mocy 2 MW każda wraz z niezbędną infrastrukturą na działce nr ewid. 998 w miejscowości Pakosław.

(dowód: akta kontroli str. 419-423)

Od ww. decyzji odwołanie złożył mieszkaniec gminy, wnosząc o jej unieważnienie, uzasadniając jednocześnie, że dla gruntów przeznaczonych pod ww. inwestycję Gmina nie sporządziła miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego. Skarżący wskazał ponadto, że w przypadku lokalizacji wiatraków na działce o klasie gruntów II i III, których wielkość przekracza 0,5 ha – przeznaczenie gruntów na cele rolnicze wymaga zgody Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

(dowód: akta kontroli str. 408)

SKO w Radomiu, decyzją z dnia 5 września 2012 r. – uwzględniło odwołanie i uchyliło zaskarżoną decyzję Burmistrza Iłży, odmawiając ustalenia warunków zagospodarowania i zabudowy terenu dla inwestycji polegającej na budowie dwóch elektrowni wiatrowych na działce nr ewid. 3998 w miejscowości Pakosław.

(dowód: akta kontroli str. 408)

Od ww. decyzji SKO, odwołanie do WSA w Warszawie złożył inwestor. Sąd wyrokiem z dnia 7 marca 2013 r. oddalił skargę i utrzymał w mocy decyzję SKO w Radomiu.

(dowód: akta kontroli str. 406-418)

W uzasadnieniu ww. wyroku, WSA w Warszawie stwierdził, że w orzecznictwie sądów administracyjnych wielokrotnie podkreślano, że ustalenie warunków zabudowy odnosi się do działki objętej wnioskiem, jako całości, nie zaś jedynie do tej części, która w wyniku realizacji inwestycji będzie faktycznie zabudowana²³. WSA wyjaśnił także, decyzja o warunkach zabudowy nie określa dokładnego usytuowania obiektu na działce, co ma miejsce dopiero na etapie postępowania o uzyskanie pozwolenia na budowę.

(dowód: akta kontroli str. 416-418)

²² Dalej: „Stowarzyszenie”

²³ Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z 10 stycznia 2008 r. (sygn. akt II OSK 1826/06) i wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Łodzi z 31 sierpnia 2010 r. (sygn. II SA/ld482/10) – ogłoszone w Centralnej Bazie Orzeczeń Sądów Administracyjnych – <http://orzeczenia.nsa.gov.pl>

Ustalone
nieprawidłowości

Spośród 28 decyzji WZiZT wydanych przez Burmistrza w latach 2012 – 2013, 17 decyzji²⁴ (60,7 %) wydano pomimo niespełnienia warunku określonego w art. 61 ust 1 pkt 4 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym

(dowód: akta kontroli str. 378-403, 445-450, 445-450, 477-480, 489-510, 523-530, 538-593, 734, 785)

Terenem przeznaczonym na podstawie ww. decyzji pod budowę elektrowni wiatrowych były działki rolne, w których udział gruntów kl. I – III przekraczających 0,5 ha²⁵, podlegające ochronie przewidzianej ustawą z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych. Zgodnie z zasadą określoną w art. 7 ww. ustawy, przeznaczenie tych gruntów na cele nierolnicze, mogło być dokonane jedynie w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego – po uzyskaniu zgody Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

Najwyższa Izba Kontroli nie podziela stanowiska Burmistrza Iłży wyrażonego w wyjaśnieniu z 27 listopada 2013 r., że teren przeznaczony pod realizację budowy farmy wiatrowej nie wymaga uzyskania zgody na zmianę przeznaczenia gruntów rolnych na cele nierolnicze, ponieważ części działek przeznaczone pod lokalizację elektrowni wiatrowych – położone na gruntach klasy RIII tj. na gruntach „chronionych”, nie przekraczają 0,5 ha.

(dowód: akta kontroli str. 704 i 705)

NIK zwraca uwagę, że ustalenie warunków zabudowy odnosi się do działki, jako całości, nie zaś jedynie do tej części, która w wyniku realizacji inwestycji będzie faktycznie zabudowana.

Ocena częściowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia negatywnie działalność Burmistrza Iłży w badanym obszarze.

4. Zapewnienie udziału społeczeństwa w procedurze lokalizacji farm wiatrowych, oraz transparentność postępowania organów gminy w tej sprawie.

4.1. Udział społeczeństwa w procedurze lokalizacji farm wiatrowych.

Opis stanu
faktycznego

Burmistrz Iłży prowadząc postępowanie w sprawie określenia zmian w obowiązującym Studium oraz dochowując procedury określonej w art. 11 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, podał do publicznej wiadomości informację o podjęciu uchwały o przystąpieniu do sporządzania zmian obowiązującego studium, oraz określił formę, miejsce i termin składania wniosków dotyczących zmian studium. Informacje te podane były do publicznej wiadomości poprzez ogłoszenie ich na:

- tablicy ogłoszeń oraz na stronie internetowej Urzędu Miasta i Gminy w Iłży,
- tablicach ogłoszeń w sołectwach objętych inwestycją.

(dowód: akta kontroli str. 707-711)

Zainteresowani mieszkańcy gminy złożyli 143 wnioski w sprawie zmian Studium, dotyczące przekształcenia gruntów rolnych na działki przeznaczone pod: zabudowę mieszkaniową i usługową, pod zalesienia, pod budowę dróg dojazdowych do budynków mieszkalnych i produkcyjno – usługowych, a także wnioski dotyczące lokalizacji farmy wiatrowej.

Po rozpatrzeniu ww. wniosków, sporządzono I wersję Studium i po ogłoszeniu zmian, wyłożono projekt studium do publicznego wglądu. Mieszkańcy gminy złożyli 335 uwag do I wersji Studium dotyczących lokalizacji farmy wiatrowej, z czego 296 uwag (88,4 %) dotyczących nieuwzględniania w Studium inwestycji polegających na budowie elektrowni wiatrowych.

²⁴ Decyzje nr: PG.6730.35.2012.AC z dnia 10.05.2012 r., PG.6730.36.2012.AC z dnia 10.05.2012 r., PG.6730.38.2012.AC z dnia 11.05.2012 r., PG.6730.47.2012.AC z dnia 18.06.2012 r., PG.6730.88.2012.AC z dnia 07.11.2012 r., PG.6730.97.2012.AC z dnia 21.11.2012 r., PG.6730.108.2012.AC z dnia 28.12.2012 r., PG.6730.17.2013.AC z dnia 04.03.2013 r., PG.6730.18.2013.AC z dnia 04.03.2013 r., PG.6730.42.2013.AC z dnia 16.05.2013r., PG.6730.43.2013.AC z dnia 16.05.2013 r., PG.6730.2.2013.AC z dnia 11.01.2013 r., PG.6730.11.2013.AC z dnia 18.02.2013 r., PG.6730.19.2013.AC z dnia 04.03.2013 r., PG.6730.20.2013.AC z dnia 04.03.2013 r., PG.6730.37.2013.AC z dnia 29.04.2013 r., PG.6730.40.2013.AC z dnia 09.05.2013 r.,

²⁵ Według stanu obowiązującego w dniu wydania decyzji.

Uwzględniając ww. uwagi, sporządzono II wersję Studium, do którego mieszkańcy złożyli 31 uwag dotyczących lokalizacji elektrowni wiatrowych na terenie gminy, z czego 30 uwag (96,8 %) dotyczących wniosków o nieujmowaniu tych inwestycji w ostatecznej wersji Studium (art. 11 pkt. 9, 10 i 11 ww. ustawy).

(dowód: akta kontroli str. 786)

Udział społeczeństwa w postępowaniach o udzielenie decyzji o uwarunkowaniach środowiskowych, zgodnie z przepisami działu III ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji – został również zapewniony.

Burmistrz Iłży, działając na podstawie art. 33 ust 1 i art. 79 ust 1 ww. ustawy, poinformował zainteresowanych o trybie postępowania zmierzającego do wydania decyzji o uwarunkowaniach środowiskowych i uprawnieniach stron dot. składania w trakcie postępowania udokumentowanych wniosków i uwag. W trakcie prowadzonych postępowań, do publicznej wiadomości podawane były:

- obwieszczenia o wszczęciu postępowania administracyjnego w sprawie wydania decyzji o uwarunkowaniach środowiskowych,
- obwieszczenia informujące o wystąpieniu do RDOŚ w Warszawie i PPIS w Radomiu o uzyskanie opinii dotyczącej potrzeby sporządzenia raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko,
- obwieszczenia o zawieszeniu postępowań,
- obwieszczenia informujące o rozpoczęciu procedury udziału społeczeństwa w postępowaniach o wydanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach tych przedsięwzięć, wyznaczając jednocześnie okres 21 dni na zapoznanie się z dokumentacją tych postępowań,
- obwieszczenie informujące o wystąpieniu Burmistrza Iłży do RDOŚ w Warszawie o uzgodnienie i zaopiniowanie pod względem wymagań środowiskowych warunków przedmiotowych przedsięwzięć,
- obwieszczenia informujące o wydaniu decyzji w toczących się postępowaniach.

(dowód: akta kontroli str. 707-711)

Informacje te podane były do publicznej wiadomości poprzez umieszczenie ich na:

- tablicy ogłoszeń oraz na stronie internetowej Urzędu Miasta i Gminy w Iłży,
- tablicach ogłoszeń w sołectwach objętych inwestycją.

(dowód: akta kontroli str. 707-711)

Nie złożono odwołań od decyzji o uwarunkowaniach środowiskowych wydanych przez Burmistrza Iłży dla firmy „MOLEN-WIND II”. (decyzja z dnia 9 września 2011 r. nr: RGN.7670.11.32.2011).

(dowód: akta kontroli str. 733)

W styczniu 2012 r. – 18 osób fizycznych złożyło 39 odwołań od dwóch decyzji o uwarunkowaniach środowiskowych wydanych przez Burmistrza Iłży dla firmy „HORYZONTY M.K.” (decyzje z dnia 29 grudnia 2011 r. nr: RGN.6220.15.13.2011 i RGN.6220.16.12.2011) do Samorządowego Kolegium Odwoławczego (SKO).

Po rozpatrzeniu ww. odwołań, SKO wydało w tych sprawach łącznie 38 postanowień, w tym:

- 19 postanowień umarzających postępowanie odwoławcze,
- 19 postanowień utrzymujących zaskarżone decyzje w mocy.

W ww. postanowienia SKO nie zostały zaskarżone przez strony postępowania.

(dowód: akta kontroli str. 306-318)

4.2. Lokalizacja farmy wiatrowej.

Wg danych uzyskanych na podstawie wypisów z ewidencji gruntów rolnych prowadzonych w Starostwie Powiatowym w Radomiu, ustalono, że inwestycja (według prawomocnych decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu) obejmująca budowę farmy wiatrowej w Gminie Iłża zlokalizowana jest na 89 działkach ewidencyjnych stanowiących

własność osób fizycznych. Dwie z tych działek stanowią własność: Sekretarza w Urzędzie Miasta i Gminy w Iłży i radnego Rady Miejskiej w Iłży w kadencji V (lata 2006 – 2010)

(dowód: akta kontroli str. 691-700 str. 694 poz. 5, str. 696 poz. 13, str. 715, 716)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ocena częściowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność w badanym obszarze.

IV. Pozostałe informacje i pouczenia

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury Najwyższej Izby Kontroli w Warszawie.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag
i wykonania
wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK proszę o poinformowanie Najwyższej Izby Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Warszawa, dnia grudnia 2013 r.

Kontroler
Stanisław Fortuna
Główny specjalista kontroli państwowej

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Warszawie

.....
podpis

.....
podpis